

HEGEDÜS Vera

istentelen

a szomszédos országból jött fekete ruhás ember úgy hívja magát, hogy a pap bácsi. furcsa, idegen nyelven beszél, ezt a nyelvet a hittanóráknak köszönhetően a tanév végére már én is jól ismerem. a pap bácsi azért van itt, hogy megértsük, a jézuskrisztus a mi bűneinkért halt meg. a többi gyerek már hallott erről, de én az istent csak a szüleim veszekedéséből ismerem, meg amikor anyám karácsonykor elmeséli a kisjézus születését, húsvétkor meg a jézuskrisztus kereszthalálát. eddig nem láttam köztük az összefüggést: azt hittem, az egyik arról híres, hogy megszületett, a másik meg arról, hogy meghalt, és két különböző emberről van szó.

nem ember, javít ki a pap bácsi, istenember, isten és ember egy személyben.

vasárnaponként misére kell menni, végig a soron a kicsi kápolnáig, mise után meg a szomszédos plébániára, ahol a pap bácsi hittanórát tart. főleg a sorról vagyunk ott, és néhányan a városi cselédek gyerekei közül. a pap bácsi szerint nekünk különösen fontos hallani a jóisten ígését. ebből megint félreértés lesz: kiderül, hogy a jóisten, az atyaisten és az úristen ugyanannak az istennek a három neve, mint ahogy a szűzmária, a mária és a boldogságosszűz is ugyanarra a személyre utal. ez okozza a legtöbb gondot, a pap bácsi nyelvén felismerni ezt a sok nevet, ráadásul a pap bácsi igen halkán is beszél, közben meg-megáll, mintha eszébe jutna valami fontos, amit aztán mégsem mond el nekünk. sokat mesél az ószövetségi történetekről, a fiát megölni készülő apáról és az egymást irtó testvérekről. ilyenkor örülök, hogy nálunk otthon nem kerülhet sor hasonló elragadtatásra, hiszen apám ostobaságnak tartja a templomba járást, és ájtatos baromnak hívja a pap bácsit. szerinte mindaz a faszág, amit a templomban összehordanak, csak még jobban összezavarja a fejem, és elszigetel a többi gyerektől, mire anyám azt üvölti, hogy de igenis fontos a hittan, ha már olvasni nem tanult meg, legalább így ragadjon rá valami, úgyis baszhatom, hogy te értelmes dolgokra tanítsd. apám erre anyámhoz vág egy üres üveget, de nem tud mit mondani, így egyelőre anyám nyert.

a pap bácsi arról próbál meggyőzni, hogy jézus a legjobb barátom, pedig nekem nincsenek barátaim. a gyerekek túlságosan hangosak, megfájdul tőlük a fejem. anyám szerint nem szabad elkülönülni a többi gyerektől, persze, hogy nem játszanak velem, ha mindig a sarokban ülök. anyám elküld mindenhova, ahova a többi gyerek megy, kirándulásokra és gyűjtésekre, de én mindig a sor végén maradok. jézusnak tehát nincs nehéz dolga, ha a legjobb barátom akar lenni, de legalább anyámnak megmondhatom, hogy most már van egy barátom, hazudnom sem kell, ami jó, mert a hazugság súlyos bűn.

karácsonykor a pap bácsi a kezembe nyom egy kis figurát: jászolban fekvő csecsemő, fején egy halálos nagy fényességgel. az a glória, mondja a pap bácsi, vigyem haza a figurát, és tegyem jól látható helyre, hogy el ne felejtsem, a kisjézus mindent lát, úgy kell tehát viselkedni, hogy azzal ne szomorítsam meg a kisjézust vagy édesapámat vagy édesanyámat.

anyám az asztalra teszi a kisjézust, és papírcsillagokat aggat az ajtó fölé. boldog, mert tudott szerezni diót és nagy, fénylő

almákat, meg néhány színes, zörgő papírba csomagolt édességet. szaloncukor, mondja anyám, ez az én ajándékom neked. a diót, a szaloncukrot, az almákat majd csak akkor lehet megenni, ha hazajöttünk az éjféli miséről, hogy még emlékezetesebb legyen a karácsony. anyám ragaszkodik az éjféli miséhez, hiszen most, hogy a pap bácsi átvette az eddig üresen álló plébániának a vezetését, már nem kell a város másik végéig gyalogolni a fagyott, csikorgó hóban.

az éjféli misén többnyire a környéken lakók vesznek részt. a pap bácsi könnyes szemmel mondja el, hogy a kisjézus megszületett, örvendezzünk a világ megváltójának. hamisan csengő dalokat énekelnek a hívek, angyalokról meg pásztorokról, a magas hangoknál letörlik a dal íve, és fél hanggal alacsonyabban folytatják a háromkirályokat. anyám megfogja a kezemet, és rám mosolyog; most már minden rendben lesz, mondja.

hazafelé elered a hó.

anyám a tiszta, hideg levegőn áll, karjait kitarja, és hagyja, hogy ráessenek a pelyhek, a kabátjára, az arcára. utánzom anyámat, de nem értem, mi tetszik neki a hóban; fázom, és már nagyon szeretnék otthon lenni, megkóstolni a szaloncukrot meg a diót, de anyám nagyon sokáig áll a havon, körülöttünk minden fehér. egy pillanatra azt hiszem, anyám állva elaludt, vagy inkább kővé dermedt, de aztán megrázza magát, kézen fog, és a fagyott nyomokat követve elindulunk haza.

apám az asztalra borulva alszik, előtte egy üres pálinkás-üveg. lassan ébred, néhány percig azt sem tudja, hol van. anyám visításától tér magához. anyám a dióhéjjal, almamaggal és zörgő színes papírral teli tálat rázza, apám elé önti az asztalra a szemetet, és azt üvölti, hogy lehetsz ennyire önző, te rohadt disznó. apám visszaüvölt, hogy hallgasson, a szomszédok jöttek át, és még néhányan a sorról, hoztak ajándékba egy üveget, csak nem tagadhatta meg a vendéglátást. sírva fakadok, mert nagyon szerettem volna enni a szaloncukorból. anyám is sírni kezd, hogy tehetted ezt a gyerekekkel, mire apám, hogy nem is baj, ha a gyerek megtanulja, hogyan működik a világ, te úgyis csak elkényeztetted, erre anyám megint üvölt, valamit a háborúról. a sarokba mászom, füleimre tapasztom a kezeimet, és akkor apám felkapja az asztalról a kisjézust, fogja, és egy mozdulattal a kályhába vágja, még betapasztott fülekkel is hallom, ahogy azt üvölti: ez neked megváltás, ez neked ünnep.

a sarokból anyám vonszol ki, miután apám átment az egyik szomszédhoz. gyere, kicsim, mondja anyám a sírástól rekedt hangján, gyere ki onnan, kicsim, ne sírjál, most megyünk aludni. jövőre lesz szaloncukor, megígérem neked.

isten a szívedben lakik, mondja a pap bácsi, ott érzed, a szívedben, hogy az igaz és örök isten él.

de én nem érzek semmit.

nagyon erősen koncentrálok, de semmilyen jelenléte nem érzek. a szívedben a hely, ahol az istennek kellene lenni, üres, nem lakik benne senki. az ég nem menny, a föld nem pokol, csak a tisztítótüzből küszködés valódi. az imádságok olyan köny-

nyen gördülnek le a számról, mintha nem lenne súlyuk, pedig én szeretném, ha lenne gondviselés, égi és földi rend, szentlélek úristen, krisztus kenyér s bor színében. akkor megszabadulnék a tehetől, ami mostanában egyre jobban nehezül rám, a meghalás gondolatától, hiszen a hívőknek csak annyi a dolguk, hogy istenfélően éljenek, és akkor a végén besétálhatnak a mennyországba, ott fognak lakni a halál után. félek, hogy ha nincs bennem isten, akkor halál sincs, csak valami kikopás és elfelejtődés, amiből sehogyan sem támasztanak fel, ugyanolyan üresség, mint az az istenalakú úr, ami a szívemben lakik, és egyre mélyül, a végtelen felé.

az elsőáldozás után már szabad a számba vennem a szentostyát, a jézus fehér testét. ilyenkor valami csodálatos dolognak kellene történnie, valaminek átváltoznia bennem, és ettől nekem is átlényegülni, érezni a jóisten szeretetét és az egységet a szentháromsággal, de akármilyen erősen nézem az oltár felett véres szívét mutogató jézust, a saját szívemben semmi nem mozdul.

minden nap elmondom az imát, amire a pap bácsi tanított, egymás után többször is, abban a reményben, hogy ha látja, milyen sokat imádkozom, isten szólni fog hozzám, hogy megnyugtasson, tényleg létezik. jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, de isten néma marad, és minél többször mondom el őket, az imádságok annál inkább erejüket veszítik, végül már csak egymás utáni szavak lesznek belőlük, összefüggés nélküli halandzsa a félelem titokzatos, nehéz nyelvén.

egy vasárnap a mise után megvárom a pap bácsit. a vérző jézus alatt állunk, amikor elmondom neki, hogy nincs isten a szívemben, hogy akármit csinállok, semmit nem érzek, és mi van, ha azért nem érzem, mert tényleg nincs, mert nem is létezik, soha nem is létezett, csak kitalálták, mi lesz akkor velem.

a pap bácsi először meglepődik, aztán elvörösödik a haragtól. istentelen, mondja, a pokol legmélyebb bugyrában fogsz elégni, meg ne lássalak többet itt, te nem fogod megfertőzni ezt a közösséget, gondolhattam volna, hogy hiába vesződöm veled, az istentelen apád hatását már nem lehet visszafordítani.

sírva fakadok, mert nem akarok a pokolban elégni, és főleg nem meghalni. sírj csak, mondja a pap bácsi, akkor talán a jóisten majd megkönyörül, rajtad már úgyis csak ő segíthet.

